

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

HADITH LES OVER VRIJDAG, DE KONING ONDER DE DAGEN

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

📅 27 mei 2025 / 29 Dhu l-Qa'dah 1446

🏠 Beylerbeyi Dergah, Istanbul

As-Salāmu ‘alaykum wa raḥmatu Llāh. A’ūdhu bi-Llāhi mina sh-shayṭāni r-rajīm (Ik zoek mijn toevlucht tot Allah tegen de vervloekte Satan). **Bismi Llāhi r-Raḥmāni r-Raḥīm** (In de naam van Allah, de meest Barmhartige, de meest Genadevolle). **Waṣ-ṣalātu wa s-salāmu ‘alā Rasūlinā Muḥammadin Sayyidi l-Awwalīna wa l-Ākhirīn** (En vrede en zegeningen zij met onze Boodschapper Mohammed, de leider van de Eersten en de Laatste). **Madad yā Rasūla Llāh, madad yā Sādāti Aṣḥābi Rasūli Llāh, madad yā Mashāyikhinā, dastūr yā Shaykh ‘Abdu Llāh al-Fa’iz ad-Dāghistānī, Shaykh Muḥammad Nāẓim al-Ḥaqqānī. Madad** (O Boodschapper van Allah, help! O meesters, gezellen van de Boodschapper van Allah, help! O onze sjeiks, toestemming, o Sheikh ‘Abdu Llāh al-Fa’iz ad-Dāghistānī, Sheikh Muḥammad Nāẓim al-Ḥaqqānī. Hulp!). **Ṭarīqatunā ṣ-ṣuḥbah wa l-khayru fi l-jam’iyyah** (Onze weg is gezelschap en het goede zit in de gemeenschap).

Vorige keer hebben we het gehad over deze ḥadīth over het combineren van gebeden. Laten we hem nog eens lezen, want het is belangrijk.

1- **Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam**

De Boodschapper van Allāh ﷺ (vrede zij met hem ﷺ) zei:

مَنْ جَمَعَ بَيْنَ الصَّلَاتَيْنِ مِنْ غَيْرِ عُدْرٍ فَقَدْ أَتَى بَابًا مِنْ أَبْوَابِ الْكَبَائِرِ

Onze Heilige Profeet ﷺ zegt: “Wie twee Fard-gebeden combineert zonder geldige reden, heeft één van de deuren van de major sins (grote zonden) geopend en is erdoor gegaan.”

Het combineren van gebeden is dus toegestaan als er een geldige reden is — denk aan regen of gevaar. In zulke gevallen is het ook toegestaan om de gebeden afzonderlijk te verrichten, omdat het anders misschien niet mogelijk is om één van de gebeden op tijd te bidden. Als iemand zo’n geldige reden heeft, dan is het toegestaan.

Normaal gesproken, zoals eerder genoemd, is het combineren van gebeden in de Hanafi Madhhab niet toegestaan, behalve op de dag

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

van 'Arafah. Op 'Arafah worden Dhuhr en 'Asr gecombineerd, evenals Maghrib en 'Isha.

In andere Madhhabs, zoals de Shāfi'ī, is het toegestaan om gebeden te combineren tijdens het reizen. Zo mogen Dhuhr en 'Asr gecombineerd worden, net als Maghrib en 'Isha. Deze gebeden mogen dan vóór of na hun gebruikelijke tijd gebeden worden. Ze worden dan als één gebed beschouwd en leveren dezelfde beloning op, zolang er geen tekortkoming is in de uitvoering.

Er is echter een belangrijk punt: volgens de Shāfi'ī Madhhab duurt een reis drie dagen, in tegenstelling tot vijftien dagen in de Hanafi Madhhab. Als iemand drie dagen reist, mag hij de gebeden combineren. Maar als hij langer dan drie dagen op zijn bestemming blijft, dan mag hij de gebeden niet meer combineren. Vanaf dat moment moet hij de gebeden weer volledig verrichten, zoals een inwoner: dus vier rak'āt bidden en niet meer als reiziger.

2- Qala RasuluLlah salla Llāhu 'alayhi wa-sallam

De Boodschapper van Allāh ﷺ (vrede zij met hem ﷺ) zegt:

أَفْضَلُ الْأَيَّامِ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمُ الْجُمُعَةِ

Onze Heilige Profeet ﷺ zegt: "De beste dag in de ogen van Allāh ﷻ is de vrijdag."

Alles heeft iets dat in de ogen van Allāh ﷻ als het beste wordt beschouwd. De beste persoon is onze Profeet ﷺ salla Llāhu 'alayhi wa-sallam, en Allāh ﷻ heeft hem ﷺ ook de beste zaken geschonken. Zo is de vrijdag aan onze Profeet ﷺ salla Llāhu 'alayhi wa-sallam gegeven als zijn ﷺ dag — en als de beste dag in de ogen van Allāh ﷻ."

3- Qala RasuluLlah salla Llāhu 'alayhi wa-sallam

De Boodschapper van Allāh ﷻ (vrede zij met hem ﷻ) zegt:

إِنَّ جَهَنَّمَ تُسَجَرُ إِلَّا يَوْمَ الْجُمُعَةِ

Onze Heilige Profeet ﷺ zegt: "Inderdaad, de Hel wordt elke dag aangewakkerd, behalve op vrijdag.", Op vrijdag is zelfs de Hel rustiger. Uit barmhartigheid is er op die dag minder vuur van binnen. Dit toont aan hoe bijzonder en gezegend de vrijdag is — zelfs de straf van de Hel wordt op die dag verzacht.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

4- Qala RasuluLlah salla Llāhu 'alayhi wa-sallam

De Boodschapper van Allāh ﷺ (vrede zij met hem ﷺ) zegt:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى فِي كُلِّ يَوْمٍ جُمُعَةٍ سِتْمِائَةِ أَلْفٍ عَتِيقٍ يَعْتَقُهُمْ مِنَ النَّارِ كُلِّهِمْ قَدْ اسْتَوْجَبُوا النَّارَ

Onze Heilige Profeet ﷺ zegt: “Elke vrijdag bevrijdt Allāh ﷻ zeshonderdduizend mensen uit de Hel, terwijl zij het vuur eigenlijk verdiend hadden.” Uit eer voor de vrijdag vergeeft Allāh ‘Azza wa-Jalla zeshonderdduizend mensen die voor de Hel bestemd waren. Ze worden gered van het vuur, nog vóóordat ze erin zijn gegaan. Dit is een teken van Zijn immense barmhartigheid op deze gezegende dag.

5- Qala RasuluLlah salla Llāhu 'alayhi wa-sallam

De Boodschapper van Allāh ﷺ (vrede zij met hem ﷺ) zegt:

مَنْ أَفْضَلُ أَيَّامِكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فِيهِ خُلِقَ آدَمُ وَفِيهِ قُبِضَ وَفِيهِ النَّفْخَةُ وَفِيهِ الصَّعْقَةُ فَأَكْثَرُوا عَلَيَّ مِنَ الصَّلَاةِ فِيهِ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ مَعْرُوضَةٌ عَلَيَّ. إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ عَلَى الْأَرْضِ أَنْ تَأْكُلَ أَجْسَادَ الْأَنْبِيَاءِ

Onze Heilige Profeet ﷺ zegt: “De beste van jullie dagen is vrijdag. Op die dag werd Ādam geschapen, op die dag werd zijn ziel genomen. Op die dag zal de nafkha (blaas van de trompet) plaatsvinden, en op die dag zal de ṣa‘qa (donderslag waarbij iedereen sterft) komen. Stuur daarom veel ṣalawāt (zegeningen) over mij op die dag, want jullie ṣalawāt worden aan mij voorgelegd. Waarlijk, Allāh ﷻ heeft het de aarde verboden om de lichamen van de profeten te verteren.”

Vrijdag is zonder twijfel een van de beste dagen. Onze vader, Sayyidinā Ādam, werd op een vrijdag geschapen en overleed ook op een vrijdag.

De adem van lucht en de schreeuw — oftewel de blaas van de trompet door Isrāfil — zullen ook op een vrijdag plaatsvinden. Wanneer Isrāfil blaast op de trompet en iedereen sterft, zal dat op een vrijdag zijn. En wanneer hij een tweede keer blaast en de mensen herrijzen voor de Dag des Oordeels, zal dat ook op een vrijdag zijn.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Onze Profeet ṣallā Llāhu ‘alayhi wa-sallam spoorde ons aan om op vrijdag veel ṣalawāt over hem uit te spreken. Elke keer dat je ṣalawāt reciteert, wordt deze aan hem ﷺ voorgelegd. Hoe gezegend zijn de moslims: telkens wanneer je ṣalawāt uitspreekt, hoort en ziet onze Profeet ﷺ jou, en je ontvangt zijn barakah (zegeningen).

En zoals hij ﷺ zei: “Waarlijk, Allāh ﷻ heeft het de aarde verboden om de lichamen van de profeten te verteren.” Hoeveel profeten er ook zijn, hun gezegende lichamen blijven onaangetast — ze vergaan niet, ze rotten niet, ze blijven zoals ze zijn. Onze Heilige Profeet ﷺ is ook ḥayy (levend). Zelfs als dit niet zo zou zijn, dan nog is hij ḥayy in de ogen van Allāh ﷻ.

6- Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam

De Boodschapper van Allāh ﷻ (vrede zij met hem ﷺ) zegt:

إنما سميت الجمعة لأن آدم جُمع فيها خلقه

Onze Heilige Profeet ﷺ zegt: “De reden waarom het vrijdag heet, is omdat de schepping van Ādam op die dag werd verzameld, gecombineerd en voltooid.”

Daarom wordt vrijdag Jumu‘ah genoemd — afgeleid van het woord Jem‘ (verzamelen). Het is de dag waarop de elementen van de schepping van onze vader Ādam bijeengebracht werden. Deze betekenis weerspiegelt het bijzondere karakter van vrijdag als een dag van samenkomst, voltooiing en zegen.

7- Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam

De Boodschapper van Allāh ﷻ (vrede zij met hem ﷺ) zegt:

الْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُمَا، مَا لَمْ تُغَشَّ الْكَبَائِرُ

Onze Heilige Profeet ﷺ zegt: “De vrijdag tot de volgende vrijdag is een kaffārah (vergeving) voor de zonden die daartussen zijn begaan, zolang de kabā’ir (grote zonden) niet worden gepleegd.”

Tenzij iemand grote zonden begaat — en de meeste mensen kennen deze wel: moord, diefstal, overspel, woeker — worden de kleine zonden die tussen twee vrijdagen zijn begaan, vergeven.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Ṣaghā'ir (kleine zonden) worden dus automatisch kwijtgescholden door de zegeningen van de vrijdag. Voor kabā'ir (grote zonden) is echter een andere vorm van berouw en herstel nodig, zoals oprechte tawbah (berouw) en het goedmaken van het onrecht.

8- Qala RasuluLlah salla Llāhu 'alayhi wa-sallam

De Boodschapper van Allāh ﷺ (vrede zij met hem ﷺ) zegt:

الْجُمُعَةُ حَجُّ الْمَسَاكِينِ

Onze Heilige Profeet ﷺ zegt: "Vrijdag is de ḥajj (bedevaart) van de miskīn (behoefte, arme)."

De vrijdag wordt beschouwd als de ḥajj voor degenen die niet in staat zijn om de daadwerkelijke bedevaart naar Mekkah te verrichten. De miskīn, die geen middelen heeft om te reizen of de kosten van de ḥajj te dragen, krijgt op vrijdag een unieke kans om immense beloningen te ontvangen.

Het is een dag vol spirituele waarde, waarop de armen kunnen deelnemen aan een vorm van aanbidding die qua beloning lijkt op de ḥajj, door middel van ṣalāh (gebed), du'ā' (smeebeden), dhikr (herinnering van Allāh ﷻ) en ṣalawāt (zegeningen) over de Profeet ﷺ.

9- Qala RasuluLlah salla Llāhu 'alayhi wa-sallam

De Boodschapper van Allāh ﷺ (vrede zij met hem ﷺ) zegt:

الْجُمُعَةُ حَجُّ الْفُقَرَاءِ

Onze Heilige Profeet ﷺ zegt: "Vrijdag is de ḥajj (bedevaart) van de fuqarā' (armen)."

Voor degenen die niet de middelen hebben om naar Mekkah te reizen voor de ḥajj, is de vrijdag een dag van enorme spirituele waarde. De fuqarā' (armen) kunnen op deze dag deelnemen aan daden van aanbidding die qua beloning lijken op de ḥajj — zoals het bijwonen van het jumu'ah-gebed, het verrichten van du'ā' (smeebeden), dhikr (herinnering van Allāh ﷻ), en het uitspreken van ṣalawāt (zegeningen) over de Profeet ﷺ.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

- 10- **Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam**
De Boodschapper van Allāh ﷺ (vrede zij met hem ﷺ) zegt:

خَيْرُ يَوْمٍ طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فِيهِ خُلِقَ آدَمُ، وَفِيهِ أُدْخِلَ الْجَنَّةَ، وَفِيهِ أُخْرِجَ مِنْهَا، وَلَا تَقُومُ السَّاعَةُ إِلَّا فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ

Onze Heilige Profeet ﷺ zegt: “De beste dag waarop de zon opkomt, is vrijdag. Op die dag werd Ādam geschapen, op die dag werd hij het Jannah (Paradijs) binnengebracht, en op die dag werd hij eruit verdreven. En de Sā‘ah (Dag des Oordeels) zal zeker op een vrijdag plaatsvinden.”

Vrijdag is de beste van de zeven dagen. Op die dag schiep Allāh ‘Azza wa-Jalla onze vader Ādam ‘alayhi s-salām. Hij werd op vrijdag het Jannah binnengebracht, en op diezelfde dag werd hij eruit verdreven en naar de aarde gezonden.

En zoals onze Profeet ﷺ zei: de Yawm al-Qiyāmah (Dag des Oordeels) zal ook op een vrijdag plaatsvinden. Het is een dag vol betekenis, zowel in het verleden als in de toekomst — een dag van oorsprong en van einde.

- 11- **Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam**
De Boodschapper van Allāh ﷺ (vrede zij met hem ﷺ) zegt:

خَيْرُ يَوْمٍ طَلَعَتْ فِيهِ الشَّمْسُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، فِيهِ خُلِقَ آدَمُ، وَفِيهِ أُهْبِطَ، وَفِيهِ تَبَيَّ عَلَيْهِ، وَفِيهِ فُيِضَ، وَفِيهِ تَقُومُ السَّاعَةُ، مَا عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا وَهِيَ تُصْبِحُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ مُصِیْحَةً؛ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ شَفَقًا مِنَ السَّاعَةِ؛ إِلَّا ابْنُ آدَمَ، وَفِيهِ سَاعَةٌ لَا يُصَادِفُهَا عَبْدٌ مُؤْمِنٌ وَهُوَ فِي الصَّلَاةِ يَسْأَلُ اللَّهَ شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ إِيَّاهُ

Onze Heilige Profeet ﷺ zegt: “De beste dag waarop de zon opkomt, is vrijdag. Op die dag werd Ādam ‘alayhi s-salām geschapen, op die dag werd hij uit het Jannah (Paradijs) verdreven, op die dag werd zijn tawbah (berouw) aanvaard, op die dag overleed hij, en op die dag zal de Qiyāmah (Dag des Oordeels) plaatsvinden. Er is geen levend wezen op aarde, behalve de mens, of het is op vrijdagochtend in diepe aandacht en angst, tot de zon opkomt, uit vrees dat de Qiyāmah zal aanbreken. En op die dag is er een uur waarin, als een gelovige dienaar in gebed is en iets aan Allāh ﷻ vraagt, Hij het hem zeker zal geven.”

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Vrijdag is de beste van alle dagen. Op die dag schiep Allāh ‘Azza wa-Jalla onze vader Ādam ‘alayhi s-salām, en op diezelfde dag werd hij uit het Jannah verdreven en naar de aarde gezonden. Hij huilde 300 jaar uit berouw, en zijn tawbah werd op vrijdag aanvaard. Ook overleed hij op een vrijdag.

De Yawm al-Qiyāmah (Dag des Oordeels) zal eveneens op een vrijdag plaatsvinden. Wanneer de vrijdag aanbreekt, zijn alle schepselen — dieren, insecten, stenen, water, alles behalve de mens — in angstige stilte, uit vrees dat de Qiyāmah zal beginnen. Ze blijven in die staat tot de zon opkomt.

En op vrijdag is er een bijzonder uur, bekend als het Sā‘at al-Ijābah (het uur van aanvaarding), waarin du‘ā’ (smeebeden) van een gelovige die in gebed is, zeker worden verhoord. Als iemand dat uur bereikt en iets vraagt aan Allāh ﷻ, dan zal Allāh ‘Azza wa-Jalla het hem zeker schenken.

12- **Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam**

De Boodschapper van Allāh ﷻ (vrede zij met hem ﷺ) zegt:

سَيِّدُ الْأَيَّامِ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، وَهُوَ أَعْظَمُ مِنْ يَوْمِ النُّحْرِ وَالْفِطْرِ، فِيهِ خَمْسُ خَلَائِلَ: فِيهِ خُلِقَ آدَمُ، وَفِيهِ أَهْبِطَ مِنَ الْجَنَّةِ إِلَى الْأَرْضِ، وَفِيهِ تُوْفِي، وَفِيهِ سَاعَةٌ لَا يَسْأَلُ اللَّهُ فِيهَا الْعَبْدُ شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ إِيَّاهُ، مَا لَمْ يَسْأَلْ إِثْمًا أَوْ قَطِيعَةً رَحِمَ، وَفِيهِ تَقُومُ السَّاعَةُ، وَمَا مِنْ مَلَكٍ مَقْرَّبٍ، وَلَا سَمَاءٍ، وَلَا أَرْضٍ، وَلَا رِيحٍ، وَلَا جَبَلٍ، وَلَا حَجَرٍ، إِلَّا هُوَ مُشْفِقٌ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ.

Onze Heilige Profeet ﷺ zegt: “De Sayyid al-Ayyām (Meester van de dagen) in de ogen van Allāh ﷻ is vrijdag. Het is een dag die groter is dan Yawm an-Naḥr (de dag van het offerfeest) en Yawm al-Fiṭr (de dag van het Suikerfeest).”

Vrijdag is een geschenk aan onze Heilige Profeet ﷺ en een gunst aan zijn ummah (gemeenschap). Het is een dag die Allāh ﷻ liefheeft en die Hij speciaal heeft gegeven aan Ummati Muḥammad ﷺ, ter ere van onze Profeet **ṣallā Llāhu ‘alayhi wa-sallam**.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Onze Profeet ﷺ zegt dat vrijdag groter is dan de dagen van 'Īd al-Aḍḥā en 'Īd al-Fiṭr, hoewel ook die dagen zeer groot en gezegend zijn. Maar vrijdag, die elke week terugkeert, is nog beter.

Hij ﷺ noemt vijf bijzondere kenmerken van vrijdag:

1. Ādam 'alayhi s-salām werd op vrijdag geschapen.
2. Hij werd op vrijdag uit het Jannah (Paradijs) naar de aarde gezonden — het begin van de mensheid op aarde.
3. Hij overleed op vrijdag.
4. Op vrijdag is er een uur, het Sā'at al-Ijābah (het uur van aanvaarding), waarin als een gelovige dienaar du'ā' (smeekebede) doet en iets vraagt aan Allāh ﷻ — zolang het geen zonde is of het verbreken van familiebanden — Allāh ﷻ hem zeker zal geven wat hij vraagt.
5. De Qiyāmah (Dag des Oordeels) zal ook op vrijdag plaatsvinden.

Onze Profeet ﷺ zegt verder: "Er is geen ****malak muqarrab**** (nabije engel), geen hemel, geen aarde, geen wind, geen berg en geen steen, of zij zijn allemaal bevreesd voor de vrijdag."

Mensen denken vaak dat levenloze dingen niets voelen of begrijpen, maar op vrijdag zijn zelfs stenen, bergen, dieren, bomen en de wind in een staat van vrees — uit angst dat de Qiyāmah op die dag zal plaatsvinden.

Ṣadaqa RasūluLlāh fīmā qāl, aw kamā qāl.

De Boodschapper van Allāh ﷻ spreekt de waarheid in wat hij ﷺ heeft gezegd, of zoals hij ﷺ heeft gezegd.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Ihda' – Toewijding:

Ziyadatan ila sharafi' 'n-Nabi, sallaLlahu `alayhi wa sallam wa Alihi wa Asahabihi l-kiram, wa ila arwahi jamee'i al Anbiya'i wa l-Mursalin wa Khudama'i sharai'ihim wa ila arwahi al 'Aimmati al arba'a, wa ila arwahi Mashayyikhina fi t-Tariqati n-Naqshbandiyyati l-Aliyyah, khassatan Imamu t-Tariqah wa Ghawthu l-Khaliqah Khwaja Bahauddin Muhammad al-Uwaisiyi l-Bukhari, Sayyidina Abdul Khaliq al Ghujduwani, Mawlana Shaykh Sharafuddin al Daghestani, Mawlana Shaykh Abdullah al Faiz al Daghestani, Mawlana Shaykh Muhammad Nazim Adil al Haqqani, wa sai'ri Sadatina wa s-Siddiqiyun, wa man nahnu fi hadratihim wa jiwarihim, for the souls of all our passed ones, for the souls of all Shaheeds. Li-Llahi Ta'ala, Al-Fatiha.

[(Vertaling) Ter ere van de Profeet, gebeden en vrede zij met hem, en zijn familie, en zijn metgezellen, en de zielen van alle profeten en van Zijn boodschappers en van degenen die hun Sharia dienden, en de zielen van de vier Imams. En de zielen van onze Mashayikh van de Meest Vooraanstaande Naqshbandi Tariqa, in het bijzonder de ziel van de Imam van de Tariqa Ghawth al-Khaliqa (de Hulp van de Schepping), Khwaja Bahauddin Muhammad al-Uwaisiyi l-Bukhari, Sayyidina Abdul Khaliq al Ghujduwani, Mawlana Shaykh Sharafuddin al Daghestani, Mawlana Shaykh Abdullah al Faiz al Daghestani, Mawlana Shaykh Muhammad Nazim Adil al Haqqani, en de rest van onze meesters en Siddiqiyun, en aan wie wij in hun aanwezigheid en nabijheid zijn, voor de zielen van al onze overledenen, voor de zielen van alle Shaheeds. Aan Allāh de Almachtige. Al Fatiha.]